

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (20/1/2013)

A. Η συγγραφέας ερμηνεύει τον ιδιότυπο γλωσσικό κώδικα των φοιτητών. Υποστηρίζει ότι η γλώσσα τους αποτελεί έκφραση διαφοροποίησης από το γλωσσικό κατεστημένο αλλά και τρόπο συνοχής τους. Στη μεταξύ τους επικοινωνία παραβιάζουν βασικούς γραμματικούς κανόνες και αναμειγνύουν σκόπιμα στοιχεία της αργκό, επιστημονικούς όρους, αφηρημένες έννοιες, λέξεις χαμηλού κοινωνικού κύρους. Έτσι ειρωνεύονται, κρίνουν αποτελεσματικότερα τους δασκάλους και αμφισβητούν κοινωνικά δεδομένα. Με τους νεολογισμούς δηλώνουν την κοινή τους ταυτότητα και προβάλλουν τις ιδέες τους, ενώ με τους ιδιοματισμούς καταρρακώνουν τον καθωσπρεπισμό. Μ' αυτή τη γλώσσα μεταδίδουν μηνύματα επαναστατικότητας αλλά και κατοχής της επίσημης γλώσσας. Βέβαια, τα μηνύματα και οι ιδέες τους ενοχλούν. Πολλοί αποδίδουν την ενόχλησή τους στη μορφή της γλώσσας, υποκρύπτοντας την πραγματική αιτία, ενώ το αίτημα για διόρθωσή της υπονοεί διόρθωση της κοινωνικής συμπεριφοράς των νέων.

B1. Αναντίρρητα, η επιδίωξη που παρατηρείται σήμερα από το μεγαλύτερο μέρος του κοινωνικού συνόλου είναι να μιλούν οι νέοι σε όλες τις συνθήκες επικοινωνίας μια γλώσσα κανονιστικότερη που θα διορθώσει την αθέμιτη κοινωνική τους συμπεριφορά. Αρχικά, αυτό συμβαίνει γιατί η γλώσσα διαμορφώνει και εκφράζει τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου. Κατά συνέπεια, η υιοθέτηση από τους νέους της κοινής γλώσσας συνεπάγεται και την υιοθέτηση των κοινών ιδεών, αξιών και προτύπων συμπεριφοράς. Έτσι, επιτυγχάνεται καλύτερη επικοινωνία με τους μεγάλους. Επιπρόσθετα, με τη χρήση της κοινής γλώσσας σπάει ο κώδικας συνοχής, αλληλεγγύης και συνενοχής των νέων και επιτυγχάνεται καλύτερα η ενσωμάτωση τους στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Τέλος, με την εξάλειψη των νεανικών ιδιομάτων περιορίζεται η αρνητική κριτική και κυρίως η στείρα αμφισβήτηση των νέων προς τους ηλικιακά μεγαλύτερους.

B2. α)	<u>Συνώνυμα</u>	<u>Αντώνυμα</u>
ενοχλεί:	δυσανεστέει	θέλγει
έμμεσα:	πλαγίως	άμεσα
ισχυρά:	δυνατά	αδύνατα
αυθάδεια:	θρασύτητα	σεμνότητα
«καθώς πρέπει»:	κόσμιος	άκοσμος
καταστροφή:	φθορά	δημιουργία

β)

	[συνθ.]	[επιθ.]
συνοχή	< συν+έχω	συνεκτικός
αποκλίσεις	< από + κλείω	αποκλειστικός
επικοινωνία	< επί + κοινωνώ	επικοινωνιακός
παρατήρηση	< παρά + τηρώ	παρατηρητικός
εφευρίσκει	< επί + ευρίσκω	εφευρετικός
μεταδίδουν	< μετά + δίδω	Μεταδοτικός

γ) Η παρένθεση χρησιμεύει:

- Για να περικλείσει και να απομονώσει λέξη ή φράση ολόκληρη που επεξηγεί ή συμπληρώνει τα λεγόμενα αλλά και που μπορεί να παραλειφθεί.
- Για την αναγραφή παραπομπών.

Η χρήση τους στην παράγραφο:

- (των φοιτητών): επεξηγείται η λέξη νέων.
- (αυτή που χρησιμοποιούν...σχολική γλώσσα): επεξηγείται η έκφραση του κειμένου «η γλώσσα μεταξύ των φοιτητών».

Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται:

- Στην αρχή και στο τέλος των λόγων τρίτου προσώπου που μνημονεύονται όπως ακριβώς τα είπε.
- Στο διάλογο, για να κλείσουν μέσα τους λόγια προσώπων που μιλούν, ιδίως όταν δε μεσολαβεί η παύλα για να χωρίσει τα λόγια του καθενός.
- Για να ξεχωρίσουν κάτι, ρητά, φράσεις ή λέξεις που δεν ανήκουν στη συνηθισμένη γλώσσα.
- Σε τίτλους βιβλίων, θεατρικών έργων, εφημερίδων, σε επιγραφές κτλ.

Η χρήση τους στην παράγραφο:

Σε όλες τις περιπτώσεις, «ρε», «μου τη σπάει», «κουφός», «καραφλιάζω», περιέχουν λέξεις που δεν ανήκουν στη συνηθισμένη γλώσσα, αλλά χρησιμοποιούνται ιδιόμορφα.

Γ.

Στοιχεία προλόγου

Η αντίθεση είναι προϋπόθεση της δημιουργίας. Άλλωστε, ο πολιτισμός προωθείται από τη σύγκρουση του παλιού με το νέο, που εκφράζεται από τις ανάλογες ηλικίες. Στο χώρο της γλώσσας, πολλοί μιλούν για γλωσσική πενία των νέων, γιατί αγνοούν ή και αρνούνται κάποτε σκόπιμα όσα οι μεγάλοι νομίζουν ότι πρέπει να ξέρουν. Στην πραγματικότητα όμως η στάση αυτή δεν είναι παρά ακόμη μια απόδειξη της δημιουργικότητας τους.

Κύριο μέρος

Η ύπαρξη ιδιαίτερου γλωσσικού κώδικα των νέων είναι δείγμα δημιουργίας γιατί:

- Αποδεικνύεται με το συνδυασμό ποικίλων γλωσσικών στοιχείων η συνθετική ικανότητα των νέων.
- Η δημιουργία λέξεων, έστω περιορισμένης χρήσης τόσο σε χρόνο όσο και σε αριθμό ανθρώπων που τις χρησιμοποιούν, καταδεικνύει τη γλωσσοπλαστική τους δύναμη καθώς και την ύπαρξη κάποιας μορφής νεανικής κουλτούρας.
- Με το ειδικό λεξιλόγιο ασκείται επιτυχημένη κριτική σε αξίες και αρχές, ανάλογη της πολιτικής κριτικής που γίνεται με τη γελοιογραφία.
- Δηλώνει την αναζήτηση των νέων και εκφράζει τα δικά τους ενδιαφέροντα, τις θέσεις και τις αξίες, έστω κι αν έχουν ημερομηνία λήξης. Υποστηρίζεται ότι «το χαρακτηριστικότερο γνώρισμα αυτής της γλώσσας είναι η ταχύτατη εξέλιξη της, σε σημείο που θα μπορούσε να παραλληλιστεί με την τύχη που έχουν πολλές λέξεις της μόδας.
- Δείχνει το ελεύθερο φρόνημα και τη σκωπτική διάθεση τους.
- Επιτρέπει την προσέγγιση των θεμάτων από μια διαφορετική σκοπιά και δεν είναι λίγες οι φορές που αποδεικνύεται ορθή.
- Συσπειρώνει τους νέους και, οργανωμένοι, ασκούν εντονότερα πιέσεις στην κοινωνία για ριζοσπαστικές αλλαγές.
- Πολλές λέξεις από τη γλώσσα των νέων ενσωματώνονται στον καθημερινό προφορικό λόγο και καθιερώνονται από τα μέλη μιας γλωσσικής κοινότητας ανεξαρτήτως ηλικίας.

Στοιχεία epilόγου

Ό,τι δεν ευχαριστεί δε σημαίνει ότι είναι λανθασμένο. Και πράγματι, η γλώσσα των νέων τσακίζει κόκαλα με τις αλήθειες της. Οι μεγάλοι σπεύδουν να κατηγορήσουν τη μορφή της, παραγκωνίζοντας τα νοήματα της. Είναι μια στάση λαθεμένη και ακραία. Η προσέγγιση και η κατανόηση του «κόσμου» των νέων και ειδικότερα της γλώσσας τους έχει να δώσει θετικά στοιχεία. Ανάλογα, επίσης και οι νέοι δεν πρέπει να απορρίπτουν ό,τι εκφράζει τους μεγάλους. Από τη σύζευξη των δύο θα επιτευχθεί το πραγματικά καλύτερο.